

POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNIH PRZED KRZYWDZENIEM W FUNDACJI REGIONALNY INSTYTUT ROZWOJU EDUKACJI

Kierując się dobrem małoletnich oraz w celu zapewnienia ochrony małoletnich przed wszelkimi formami krzywdzenia, Fundacja przyjmuje niniejszą Politykę Ochrony Małoletnich przed Krzywdzeniem, która ma stanowić wzór postępowania dla współpracowników w celu zapewnienia odpowiedniej reakcji na wszelkie sytuacje, które mogą stanowić niebezpieczeństwo dla małoletnich.

§1 Postanowienia wstępne:

1. Niniejsza Polityka Ochrony Małoletnich przed Krzywdzeniem stanowi wzór norm, zasad i procedur, których celem jest zapewnienie poszanowania praw małoletnich oraz przeciwdziałania wszelkim formom ich krzywdzenia, a także zagwarantowanie im dobrostanu i możliwości ich rozwoju.
2. Polityka Ochrony Małoletnich wprowadzona w Fundacji, dotyczy w szczególności wydarzeń organizowanych przez Fundację, w związku z faktem możliwości uczestnictwa w nich osób małoletnich.
3. Wszyscy współpracownicy Fundacji, niezależnie od formy prawnej współpracy, mają obowiązek przestrzegać niniejszych zasad.
4. Niniejsza Polityka określa w szczególności:
 - a. zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem Fundacji, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
 - b. zasady i procedurę podejmowania interwencji, w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
 - c. zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
 - d. zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Fundacji do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
 - e. zasady i sposób udostępniania opiekunom małoletnich oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
 - f. osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
 - g. sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego;
 - h. wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
 - i. zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
 - j. procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
 - k. zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

§2 Definicje:

Poniższe terminy będą miały w niniejszej Polityce następujące znaczenie:

1. **Małoletni** – każda osoba, która nie ukończyła 18 lat.

2. **Opiekun małoletniego** - osoba uprawniona do reprezentacji małoletniego, w szczególności jego rodzic, opiekun prawny lub opiekun faktyczny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
3. **Krzywdzenie** – każde działanie lub zaniechanie, mające negatywny wpływ na małoletniego, polegające w szczególności na przemocach fizycznej lub psychicznej, nadużyciach seksualnych lub zaniedbaniu małoletniego, stanowiące przestępstwo popełnione na szkodę małoletniego.
4. **Przemoc fizyczna** – celowe działanie, powodujące urazy fizyczne na ciele małoletniego, np. popychanie, szarpanie; oznaki przemocy fizycznej to: siniaki i ślady na ciele małoletniego, opuchlizna, złamania, zwichnięcia, oparzenia, w tym punktowe, a także lęk przed rozebraniem się, strój nieodpowiedni do pogody (długi rękaw), noszenie ciemnych okularów, apatia/agresja.
5. **Przemoc psychiczna** – celowe działanie, lub zaniechanie, które polega na niewłaściwej, mającej negatywny wpływ na małoletniego, interakcji, np. niedostępność i zaniedbywanie emocjonalne, szantaż, wyzwiska, groźby, poniżanie, zawstydzanie.
6. **Przemoc seksualna** – włączanie małoletniego w aktywność seksualną w przypadku, gdy nie może on udzielić świadomej zgody na taką aktywność z uwagi na stopień swojego rozwoju, np. prezentowanie treści pornograficznych małoletnim, proponowanie/zmuszanie do relacji intymnych, zgwałcenie, zmuszanie do innych czynności seksualnych, oznaki przemocy seksualnej np.: objawy somatyczne o nieznanym podłożu, ślady przemocy fizycznej, trudności związane z chodzeniem/siedzeniem, lęki, fobie, depresja, nadpobudliwość, agresja.
7. **Zaniedbywanie małoletniego** – długotrwałe niezaspokajanie podstawowych potrzeb małoletniego przez osoby zobowiązane do opieki nad małoletnim np. brak dbałości o higienę małoletniego, zaniechanie leczenia małoletniego, niezapewnianie odpowiedniej odzieży, niedożywienie małoletniego.
8. **Fundacja** – Regionalny Instytut Rozwoju Edukacji, ul. Łobzowska 16 / 5, 31-140 Kraków, Polska, KRS 0000902941, NIP 6762597761.
9. **Współpracownik** – osoba współpracująca z Fundacją na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, umowy wolontariackiej, umowy stażowej, umowy o praktyki lub innej umowy o współpracę.
10. **Wydarzenie** - impreza o charakterze edukacyjnym lub szkoleniowym organizowane przez Fundację.

§3 Obowiązki Fundacji. Ustanowienie i wprowadzenie w życie Polityki Ochrony Małoletnich.

1. Za wdrażanie Polityki odpowiada Zarząd Fundacji.
2. Osobą odpowiedzialną za Politykę Ochrony Małoletnich w Fundacji jest osoba wskazana przez Zarząd. Pełni ona funkcję Koordynatora Polityki.
3. Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki oraz za Monitoring stosowania Polityki.

4. Fundacja szkoli każdego współpracownika z zasad i obowiązków wynikających z niniejszej Polityki. Odbycie szkolenia jest poświadczane podpisaniem Załącznika 3 niniejszej Polityki.
5. Fundacja prowadzi procedurę weryfikacji pracowników przed dopuszczeniem ich do kontaktu z dziećmi, opisaną w §4.
6. Fundacja wybierając podwykonawców do realizacji wydarzeń preferuje podmioty stosujące Politykę Ochrony Małoletnich.

§4 Sposoby weryfikacji współpracowników pod kątem ich bezpieczeństwa wobec małoletnich.

1. Każda potencjalny współpracownik przed zawarciem umowy z Fundacją zostaje sprawdzony w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (rejestr z dostępem ograniczonym).
2. Sprawdzenie w rejestrze sprawców dokumentowane jest wydrukiem informacji zwrotnej wygenerowanej z Rejestru.
3. Każda osoba przed zawarciem umowy z Fundacją jest zobowiązana dostarczyć zaświadczenie o niekaralności za przestępstwa na szkodę małoletniego oraz o toczących się względem niego/niej postępowaniach karnych i dyscyplinarnych.
4. W przypadku współpracowników – obcokrajowców odbiera się oświadczenie o niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa na szkodę małoletniego oraz o toczących się względem niego/niej postępowaniach karnych i dyscyplinarnych. Poucza się też współpracownika o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia (wzór oświadczenia stanowi Załącznik 4).
5. Figurowanie w Rejestrze, brak zaświadczenia lub oświadczenia o niekaralności wyklucza przystąpienie do pracy.
6. Wszystkie dokumenty potwierdzające weryfikację współpracownika pod kątem jego bezpieczeństwa dla małoletnich, są przechowywane w dokumentacji współpracownika prowadzonej przez Fundację.

§5 Zasady bezpiecznych relacji z małoletnimi.

1. Współpracownicy odnoszą się w sposób profesjonalny wobec małoletnich, obejmując w szczególności:
 - odnoszenie się do małoletniego z pełnym szacunkiem i poszanowaniem jego uczuć, bez lekceważenia, wyśmiewania, obrażania, szantażowania, straszenia- należy dołożyć starań, aby małoletni czuł się komfortowo;
 - umożliwienie małoletniemu prowadzenia swobodnej rozmowy i zadawania pytań;
 - prezentowanie postawy pełnej wyrozumiałości wobec małoletniego, w szczególności z uwagi na wiek i jego dojrzałość emocjonalną, a także z uwzględnieniem jego szczególnej sytuacji (np. rodzaj zaburzenia lub choroby, niepełnosprawność, sytuacja rodzinno-osobista), sposób komunikacji powinien być dostosowany do małoletniego i jego możliwości;

- poszanowanie prawa małoletniego do prywatności, a także prawa do intymności i godności;
 - niewypowiadanie się wobec małoletniego z użyciem wulgarnych, obraźliwych lub uwłaczających słów lub gestów lub zawierających podtekst seksualny;
 - niestosowanie jakichkolwiek form przemocy wobec małoletniego;
3. Współpracownicy Fundacji unikają kontaktu fizycznego z małoletnim, oceniając ewentualne jego podjęcie z punktu widzenia konkretnej sytuacji, zgodnie z zasadami współżycia społecznego. W szczególności dozwolony jest kontakt, którego celem jest udzielenie małoletniemu pomocy, przy czym każdorazowo taki kontakt musi być obiektywnie uzasadniony (przykładowo ochrona przed niebezpieczeństwem) albo należy uzyskać zgodę małoletniego na jego podjęcie (np. podtrzymanie za rękę w przypadku złego samopoczucia).
 4. Bezwzględnie zakazane jest podejmowanie działań, które mogłyby zostać uznane za niestosowne, w tym mające podtekst seksualny albo mające znamiona przemocy lub naruszenia integralności fizycznej małoletniego.
 5. Współpracownicy, wykonując swoje obowiązki, w sposób szczególny dbają o potrzeby małoletnich z niepełnosprawnościami, dostosowując swoje działania i komunikaty do potrzeb małoletniego.
 6. Współpracownicy unikają rozmów niezwiązanych z działalnością Fundacji za pośrednictwem internetu, w tym mediów społecznościowych.
 7. Każde nieodpowiednie zachowanie współpracownika (w tym zachowanie mogące mieć znamiona krzywdzenia małoletnich, w szczególności stosowanie przemocy wobec małoletnich) powinno być natychmiast zgłoszone do Koordynatora Polityki, kierując wiadomość na adres mailowy: pom@ire.org.pl.
 8. Do dokonania zgłoszenia uprawnione i zobowiązane są wszystkie osoby, które były świadkami nieodpowiedniego zachowania (np. pozostali współpracownicy, małoletni, opiekunowie małoletnich itp.).
 9. W przypadkach wskazanych w ust. 6, współpracownik, w zależności od wagi przewinienia, ponosi konsekwencje dyscyplinarne lub kontraktowe, z rozwiązaniem umowy z Fundacją łącznie. Jeśli zachowanie współpracownika wypełnia znamiona przestępstwa, Fundacja zawiadamia policję o zaistniałym zdarzeniu.
 10. Współpracownicy Fundacji zobowiązani są do podejmowania działań w taki sposób, aby nie naruszać interesów małoletnich i zapobiegać nadużyciom wobec nich, a także reagować na stwierdzone lub domniemane naruszenia zgodnie z niniejszą Polityką.

§6 Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi.

1. Współpracownicy Fundacji zobowiązani są do zwracania uwagi oraz reagowania na niewłaściwe zachowania małoletnich w stosunku do innych małoletnich.
2. Małoletni zobowiązani są do odpowiedniego zachowania w stosunku do innych małoletnich oraz innych osób, zgodnego z zasadami współżycia społecznego, adekwatnie do wieku małoletniego oraz stopnia jego rozwoju emocjonalnego. Małoletni zobowiązani są do odnoszenia się do innych osób, w tym innych małoletnich z szacunkiem i w sposób kulturalny.

3. W szczególności zakazane jest podejmowanie przez małoletnich działań takich jak:
 - stosowanie przemocy lub nakłanianie do jej stosowania w jakimkolwiek zakresie i formie, w tym także w za pośrednictwem środków elektronicznych, co dotyczy zarówno przemocy fizycznej, psychicznej, jak i seksualnej;
 - naśmiewanie się, obrażanie, znieważanie innych osób;
 - rozpowszechnianie wśród innych małoletnich materiałów szkodliwych-niebezpiecznych lub niezgodnych z prawem (np. zawierające treści dyskryminujące, pornograficzne, przedstawiające przemoc);
 - rozpowszechnianie wizerunku lub danych osobowych innych osób bez ich zgody.

§7 Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Współpracownicy Fundacji w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na symptomy mogące wskazywać na krzywdzenie małoletniego, których wykaz znajduje się w Załączniku 1 niniejszej Polityki.
2. Każdy współpracownik Fundacji zna i stosuje Politykę Ochrony Małoletnich przed Krzywdzeniem w Fundacji.
3. W przypadku zidentyfikowania symptomów krzywdzenia współpracownicy Fundacji podejmują interwencję zgodnie z procedurą w §8.

§8 Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

1. Pod pojęciem interwencji rozumiane jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa po podejrzeniu występowania krzywdzenia (w zależności od sytuacji może to być rozmowa z opiekunami małoletniego lub zgłoszenie do właściwej dla zaistniałej sytuacji instytucji).
2. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 2 do niniejszej Polityki.
3. Interwencja zawsze rozpoczyna się rozmową z małoletnim w przestrzeni dla niego bezpiecznej w celu ustalenia dalszego postępowania oraz planu udzielenia dziecku wsparcia adekwatnego do potrzeb.
4. Każda interwencja, o której mowa powyżej wymaga rozmowy z opiekunem małoletniego o zaistniałej sytuacji.
5. Jeżeli mamy pewność, że nie doszło do krzywdzenia małoletniego, Fundacja udziela wsparcia w postaci przekazania listy instytucji i telefonów pomocowych opiekunom małoletniego oraz małoletniemu, stanowiącej Załącznik 5 niniejszej Polityki.
6. Jeżeli po rozmowie z małoletnim oraz jego opiekunem podejrzewamy, że doszło do przestępstwa w trakcie Wydarzenia organizowanego przez Fundację, jesteśmy jego świadkiem lub w przypadku bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia małoletniego to kierujemy sprawę na policję dzwoniąc pod numer 997 lub 112.
7. Uzasadnione podejrzenie krzywdzenia małoletniego występuje w szczególności wtedy, gdy:
 - a. małoletni ujawnił współpracownikowi fakt krzywdzenia,

- b. osoba trzecia ujawniła współpracownikowi podejrzenie krzywdzenia dzieci, a obserwacje współpracownika potwierdziły ten fakt z wysokim prawdopodobieństwem,
- c. współpracownik zaobserwował krzywdzenie albo okoliczności, które wskazują na wysokie prawdopodobieństwo krzywdzenia, w tym niepokojące symptomy opisane w Załączniku 1 niniejszej Polityki.

- 8. W innych sytuacjach mogących świadczyć o stosowaniu przemocy wobec małoletniego, kierujemy sprawę niezwłocznie do MOPS-u, udając się do najbliższej położonej Filii nie później niż do 7 dni od zaistniałej sytuacji, przekazując organowi kopię karty interwencji.
- 9. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach organu wskazanego w punkcie poprzedzającym.
- 10. Karta interwencji, po zakończonej interwencji, przekazywana jest do udokumentowania do Zarządu Fundacji.
- 11. Wszyscy współpracownicy Fundacji i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do przekazania informacji odpowiednim organom oraz zachowania tajemnicy wobec osób trzecich.

§9 Udostępnianie urządzeń elektronicznych oraz dostępu do Internetu

- 1. Udostępnianie małoletnim dostępu do Internetu odbywa się za zgodą opiekuna małoletniego.
- 2. Małoletni korzystają z udostępnionego Internetu jedynie podczas trwania wydarzenia, w celach związanych z realizacją powierzonych mu zadań związanych z wydarzeniem.
- 3. Współpracownicy są zobowiązani do kontrolowania sposobu korzystania przez małoletnich z udostępnionego Internetu.
- 4. Fundacja nie udostępnia małoletnim urządzeń elektronicznych.

§10 Monitoring stosowania Polityki

- 1. Niniejsza Polityka podlega okresowej weryfikacji i ocenie, nie rzadziej niż raz na dwa lata, w celu zapewnienia jej dostosowania do aktualnych potrzeb oraz do obowiązujących przepisów.
- 2. Ocena wskazana powyżej jest dokonywana przez Koordynatora Polityki.
- 3. W celu dokonania oceny, Koordynator Polityki, w pierwszym kwartale roku, przeprowadza ewaluację na podstawie anonimowych ankiet z współpracownikami na temat funkcjonowania Polityki w roku ubiegłym.
- 3. Każda zainteresowana osoba może zgłosić uwagi do Polityki pod adres mailowy: pom@rire.org.pl.
- 4. Na podstawie zgromadzonych wyników ankiet oraz uwag, o których mowa w ustępie 3, Koordynator Polityki przygotowuje na piśmie raport zawierający ocenę Polityki wraz z propozycjami zmian w Polityce oraz przedstawia go Zarządowi Fundacji, który podejmuje decyzję odnośnie ich wprowadzenia.

5. Koordynator Polityki niezwłocznie informuje współpracowników o wszystkich zmianach wprowadzonych w Polityce.

§11 Postanowienia końcowe

1. Niniejsza Polityka Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną do współpracowników oraz poprzez udostępnienie jej treści na stronie internetowej Fundacji.
3. Każdy z współpracowników Fundacji potwierdza zapoznanie się z Polityką i zobowiązuje się do jej stosowania.
4. Niniejsza Polityka jest łatwo dostępna zarówno dla współpracowników Fundacji, jak i dla małoletnich, ich opiekunów oraz każdej osoby zainteresowanej.
5. Polityka dostępna jest zarówno w siedzibie, jak i na stronie internetowej Fundacji. Na prośbę skierowaną pod adres mailowy: pom@rire.org.pl, Fundacja przesyła osobom zainteresowanym treść Polityki.

Załącznik 1: Lista najczęściej występujących symptomów mogących świadczyć o doświadczaniu krzywdzenia przez małoletniego:

- wyizolowanie od grupy	- uszkodzenia, obrażenia ciała
- płacz lub inne reakcje emocjonalne	- zniszczone ubrania
- przebywanie poza grupą	- wrogie reakcje
- niechęć do współpracy z konkretną osobą	- nietypowe zachowania jedzeniowe (np. objadanie się)
- odmienne podejście do różnych osób	- zamknięcie w sobie
- unikanie kontaktu z daną osobą	- trudność w komunikacji
- widoczna agresja	- niepokojące komunikaty
- objawy somatyczne	- rozbicie grupy
- gwałtowne reakcje	- zachowania autodestrukcyjne
- kradzieże (przedmiotów, jedzenia)	- reagowanie wrogością

WAŻNE: Wszystkie wymienione symptomy trzeba traktować jako całość, pojedyncze zachowania nie są jednoznaczne.

Załącznik 2: Karta interwencji:

1. Imię i nazwisko małoletniego:		
2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia):		
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia:		
4. Opis podjętych działań w ramach interwencji:	Data:	Działanie:
5. Rozmowa z małoletnim:	Data:	Opis spotkania:
6. Spotkanie z opiekunami małoletniego:	Data:	Opis spotkania:
6. Forma podjętej interwencji (zaznaczyć właściwe):	☐ rozmowa z małoletnim w przestrzeni dla niego bezpiecznej ☐ rozmowa z opiekunami małoletniego ☐ przekazanie listy instytucji i telefonów pomocowych opiekunom małoletniego oraz małoletniemu ☐ skierowanie sprawy na Policję ☐ skierowanie sprawy do MOPS-u ☐ inny rodzaj interwencji - jaki?	
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję oraz data interwencji):		
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli Fundacja uzyskała informacje o wynikach działania własnego/działania opiekunów małoletniego:	Data:	Działanie:

Załącznik nr 3: Oświadczenie o zobowiązaniu się do przestrzegania podstawowych zasad ochrony małoletnich (wzór)

.....
(miejsce i data)

Ja, legitymujący(-a) się
dowodem osobistym/paszportem o nr
oświadczam, że zapoznałem(-am) się z zasadami Polityki Ochrony Małoletnich przed
Krzywdzeniem obowiązującej w Fundacji Regionalny Instytut Rozwoju Edukacji i
zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis)

**Załącznik nr 4: Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania
podstawowych zasad ochrony dzieci (wzór dla obcokrajowca)**

.....
(miejsce i data)

Ja, legitymujący(-a) się
dowodem osobistym/paszportem o nr
oświadczam, że nie byłem(-am) skazany(-a) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej
i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się
przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.
Oświadczam, że jestem świadomy(-a) konsekwencji złożenia nieprawdziwego oświadczenia.

Ponadto oświadczam, że zapoznałem(-am) się z zasadami Polityki Ochrony Małoletnich
przed Krzywdzeniem obowiązującej w Fundacji Regionalny Instytut Rozwoju Edukacji i
zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis)

Załącznik 5. Lista instytucji i telefonów pomocowych

Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży - 116 111
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Krakowie - 12 421 92 82
Policja - 997 lub 112
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie – 12 616 54 27

Filie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie:

Filia nr 1 MOPS (Dzielnice III, XIV, XV), os. Teatralne 24 – 12 430 45 46
Filia nr 2 MOPS (Dzielnica IV), ul. Radzikowskiego 39 – 12 636 77 98
Filia nr 3 MOPS (Dzielnice IX, X, XI - częściowo, i XIII), ul. Rzeźnicza 2 – 12 257 00 07
Filia nr 4 MOPS (Dzielnica XVIII), os. Szkolne 34 – 12 425 75 82
Filia nr 5 MOPS (Dzielnica VIII), ul. Praska 52 – 12 269 05 54
Filia nr 6 MOPS (Dzielnice I, II), ul. Mazowiecka 21 – 12 423 23 15
Filia nr 7 MOPS (Dzielnice V, VI i VII), ul. Mazowiecka 4-6 – 12 632 21 46
Filia nr 8 MOPS (Dzielnice XI - częściowo, XII), ul. Na Kozłówce 27 – 12 659 12 68
Filia nr 9 MOPS (Dzielnice XVI, XVII), os. Teatralne 24 – 12 644 76 09